

Про мотивацію до навчання «Економічної і соціальної географії світу» слухачів підготовчого відділення

Свинаренко Н.О.

к.і.н., доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян

Харківський національний економічний університет ім.С.Кузнеця

м. Харків, Україна

e-mail: nsvinarenko2@gmail.com

Мотивація у навчанні будь-чого має величезне значення. Те ж саме можна сказати і про навчання іноземних студентів російською мовою у вітчизняних вищих навчальних закладах. Як відомо, мізерна кількість сучасних іноземних студентів приїздить на навчання у Харків зі свідомою метою опанувати російську мову, реалізувати себе, отримавши ступінь бакалавра (чи магістра), можливість мати іноземне стажування чи отримати подвійний диплом та бажання повернутися на батьківщину працювати. Сучасні міжнародні відносини диктують нам і їм умови, які не завжди збігаються з сучасними завданнями української вищої школи. А враховуючи той факт, що на батьківщині деяких наших іноземних студентів тривають військові дії, стає зрозуміло, чому вони не достатньо гарно мотивовані навчатися. Бо їх майбутнє після отримання дипломів самими іноземними студентами не є чітко окресленим. А якщо ці іноземні студенти є уродженцями східних країн, то на них ще покладається і зобов'язання утримувати престарілих батьків, родичів, сестер до заміжжя. За таких умов можливість професійної самореалізації, фахового вдосконалення автоматично стає другорядною, першочерговими ж є особисті проблеми. А кількість таких студентів у нас в державі щороку тільки зростає.

Величезне значення у мотивації до вивчення основ «Економічної і соціальної географії світу» мають яскраві кольорові зображення тих чи інших географічних об'єктів України чи інших країн світу з відповідними підписами на російській мові. Так слухачі підготовчого відділення краще запам'ятовують нову інформацію, якщо при цьому їх змушують повторювати нову засвоєну лексику. Зображення ці мають бути кольоровими друкованими ілюстраціями, або ж

спеціально підготовленими навчальними презентаціями до лекційних та практичних робіт. Такий формат роботи допоможе викладачеві вищої школи навчити слухачів основам російськомовної лексики з тем «Рельєф світу», «Корисні копалини», «Мінеральні ресурси», «Типологія країн світу», «Міжнародна економічна інтеграція», «Політична карта світу», «Глобальні проблеми людства».

Задаючи завдання для домашньої роботи з теми «Природа Землі», «Типологія країн світу», «Глобальні проблеми людства» слухачам підготовчого відділення варто задати індивідуальні завдання, суть яких полягає в тому, що вони мають самостійно підготувати презентації про ті країни, де вони побували, або довгий час жили. При цьому у презентаціях мають бути аутентичні фото слухачів у вказаних державах світу. Підписи до слайдів слухачі мають знову ж таки готувати самостійно, без застосування сторонньої допомоги. Як показує практика, саме такі приклади «наочного сприйняття» з урахуванням індивідуалізації домашнього завдання є досить ефективними у засвоєнні нової лексики.

Як відомо, позитивним аспектом посилення мотивації серед слухачів підготовчого відділення є активне застосування можливостей засобів ІТ та активна робота у мережі інтернет. Зрозуміло, що всесвітню мережу активно використовують як мотивуючий засіб до самостійного пошуку, необхідної обробки та практичного використання знайденої інформації. Конкретизуючи цю тезу, варто зазначити, що сама наявність Google-Перекладача у навчальному процесі (в особистих телефонах слухачів підготовчого відділення та у викладача) надзвичайно економить час на практичних заняттях і допомагає у короткі строки здійснити якісний переклад навчальних текстів з російської мови на ту рідну мову, якою найкраще володіють слухачі підготовчого відділення.

Також під час навчального процесу викладач активно застосовує новітні Google-Карти, де вказані сучасні географічні назви міст, держав, інших населених пунктів, столиць. А так як ми живемо у світі, який надто стрімко розвивається, зрозуміло, що знайти у вільному продажі найсучасніші географічні

атласи та іншу подібну поліграфічну продукцію з абсолютно новими (офіційно затвердженими) географічними назвами, просто неможливо і через брак подібної інформації, і через брак часу, коштів на пошуки, то за таких умов Google-Карти залишаються єдиним вірним помічником у навчальному процесі.

Для слухачів з більш високим свідомим рівнем щодо необхідності навчання у нашому університеті більш позитивно мотивовані до вивчення «Економічної і соціальної географії світу» як до дисципліни, яка надзвичайно близька до економічних дисциплін – профільних у нашому вищому навчальному закладі. Також, як показує практика, хоч кількість таких слухачів на підготовчому відділенні невелика, працювати з ними одне задоволення. Щоправда, на кожне заняття для подібного контингенту потрібне індивідуальне завдання за вказаною темою, (які слід вчасно перевіряти та ретельно слідкувати за правильністю застосування вивченої економіко-географічної лексики, слід також таким слухачам консультувати та підбирати електронні версії навчальних підручників та інші друковані видання, враховуючи рівень складності викладу необхідного матеріалу. Звичайно, ж слухачі підготовчого відділення можуть самотійно це робити, але часто складнощі у написанні навчальної літератури (якої в мережі інтернет видимо – невидимо) та невдалі спроби самотійно слухачами її досягнути, без допомоги викладача, можуть надовго відштовхнути молоду людину від систематичного вивчення російської чи ін. мови. Враховуючи, що дуже здібних людей до вивчення іноземних мов не так уже і багато, викладач має до кожного здібного слухача відноситися надзвичайно професійно, щоб не знизити його інтерес до вивчення іноземних мов, а протримати його інтерес до цього якомога довше. Іноді можна давати можливість таким слухачам підготовчого відділення навчити новій економіко-географічній лексиці менш здібного слухача (бажано співвітчизників), який має пропуски та явно відчуває брак знань.

Як показує мій практичний викладацький досвід, іноді застосовуючи цю методику у навчальній діяльності результатами залишаються задоволені і той, хто навчає (бо йому викладач довіряє, його досвіду і знанням), і той, кого

навчають (отримують підказки, коментарі рідною їм мовою, чи діалектом, з урахуванням їх ментальності та навчального досвіду. Як правило, викладачі, що працюють на підготовчому відділенні володіють англійською чи французькою мовами. Зазвичай, в'єтнамською, арабською, іншими східними мовами (а тим паче, їх діалектами), викладачі не володіють. Та й знання з англійської чи французької мов у наших слухачів теж, як правило, не є високими. І тому такий вид «методичної взаємодопомоги» на практичних заняттях є досить дієвим та ефективним.

Література

1. Тексты и задания по учебной дисциплине «Экономическая и социальная география мира» для слушателей подготовительного отделения /сост. Н.А. Свиноренко, А.А. Пастушенко. - Харьков: ХНЭУ, 2014. - 128 с. (Рус.яз.)

2. Методические рекомендации по теме «Мировые природные ресурсы» учебной дисциплины «Экономическая и социальная география мира» для слушателей подготовительного отделения: [Электронное издание] /сост. Н.А. Свиноренко. -Харьков: ХНЭУ им. С.Кузнеца, 2015.-97 с. (Рус.яз.)